

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- 3890379

Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Haziran 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 8 Sayfa)
- Cevap Yazısı (121 Adet, 219 Sayfa)

ADİYAMAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN ABDURRAHMAN TUTDERE'NİN
TBMM 7/62344 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır. Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca bir diğer önemli husus ise, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları vb.) sebep olmasıdır.

Adıyaman'da "Hava Kalitesinin Kontrolü" konusundaki çalışmalara ilişkin Bakanlığınızca en son açıklanan raporda yer alan 2020 yılı verileri incelendiğinde, Adıyaman'da Katı Yakıt Satıcısı Kayıt Belgesi alan firmalar aracılığıyla kömür satmak isteyen firmalara 171 adet satış izni belgesi verildiği, ardiye ve binalarda kömür denetimleri gerçekleştirildiği, 630 bini aşkın nüfusa sahip kentte hava kirliliği ile ilgili 15.000 adet broşür bastırılarak, kış mevsiminde Adıyaman Belediyesine su faturalarına eklenip dağıtılması için teslim edildiği ifade edilmiştir. Raporda yer alan noksan bilgilere göre Adıyaman'da Hava Kalitesinin Kontrolüne gereken özenin gösterilmediği açıktır.

Yine aynı raporda Adıyaman'a ait "Temiz Hava Eylem Planı" bulunmadığı ifade edilmiş, Adıyaman'da bir adet hava kirliliği ölçüm cihazı bulunduğu belirtilmiştir. Bu cihaz vasıtasıyla yapılan hava kirliliği ölçüm sonuçları incelendiğinde; renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂) seviyesinin 376,14(hassas), toz partikül madde (PM₁₀) seviyesinin 290,40 (sağlıksız) olduğu görülmektedir. Bu oranlar hava kalite indeksi değerlerinde "hassas ve sağlıksız" kavramlarına karşılık gelmektedir. Raporda göze çarpan bir diğer önemli husus ise Adıyaman'da "İklim Değişikliği Eylem Planı" çerçevesinde yürütülen herhangi bir çalışmanın yapılmıyor olmasıdır. Bu bağlamda;

1-2022 yılı nisan ayı itibarıyla Adıyaman'da Katı Yakıt Satıcısı Kayıt Belgesi alan firma sayısı kaçtır? Bu firmalar tarafından kömür satmak isteyen firmalara verilen satış izni belgesi sayısı kaçtır?

2-2021 yılında ve 2022 yılının ilk üç ayında kömür denetimi yapılan bina ve ardiye sayısı kaçtır? Bu denetimler sonrası tespit edilen usulsüzlükler var mıdır? Usulsüzlük tespit edildiyse kaç kişiye ne tür yaptırımlar uygulanmıştır?

3-2021 yılında Adıyaman'da Hava Kalitesinin Kontrolünün sağlanmasına ilişkin yürütülen çalışmalar nelerdir?

4-Bakanlığınız tarafından yayımlanan raporda "Temiz Hava Eylem Planı" bulunmadığı ifade edilen Adıyaman ilimizde Temiz Hava Eylem Planı oluşturulmasına ilişkin yürütülen çalışmalar var mıdır? Varsa bu çalışmalar nelerdir ve hangi aşamada?

5-Hali hazırda Meteoroloji Müdürlüğü bahçesinde bulunan bir adet hava kalitesi ölçüm cihazına ek olarak Adıyaman'da farklı bölgelere yeni hava kalitesi ölçüm istasyonu yapılmasına ilişkin yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır?

6-Adıyaman'da hava, su vb. konularda alıcı ortama atık salan işletmelerin kontrolü ne sıklıkta yapılmaktadır? Bu işletmelerin çevreyi kirletmemeleri için yürütülen çalışmalar nelerdir? Kontroller sonucu uygulanan herhangi bir yaptırım olmuş mudur? Toplam kaç işletmeye kaç yaptırım uygulanmıştır? Yaptırımların türleri nelerdir?

7-Adıyaman'da "İklim Değişikliği Eylem Planı" oluşturulmasına yönelik Bakanlığınızca yürütülen çalışmalar var mıdır? Varsa bu çalışmalar nelerdir?

8-2020, 2021 ve 2022 Nisan ayı itibarıyla Adıyaman ilinde bulunan araç sayılan ne şekildedir? Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi düzenlenen firma sayısı kaçtır? Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü yaptıran araç sayısı kaçtır?

CEVAPLAR:

1-2022 Nisan ayı itibarıyla Adıyaman ili genelinde Katı Yakıt Satıcısı Kayıt Belgesi alan firma sayısı 171, verilen satış izin belgesi sayısı: 93'tür, (11.02.2021 den bugüne kadar).

2-2021 yılı ve 2022 yılının ilk üç ayına kadar Adıyaman ve ilçelerindeki ardiyelerde aktif olarak faaliyette olan toplam 39 iş yerine denetim yapılmıştır. Ayrıca denetim amaçlı 9 adet kömür numunesi alınarak Bakanlığımızca yetkilendirilmiş laboratuvarlarda analizi yapılmıştır. Bu denetimlerde satış izin belgesi olmadan kömür satışı yapan 4 kişi ve firmaya toplam 91.010,00 TL İdari yaptırım uygulanmıştır. Satış izin belgesi olmadan satılan kömürlere el konularak 2010/14 Sayılı Genelge kapsamında üretici firmaya iade edilmiştir.

3-Bakanlığımızca 2021 yılında vatandaşlara dağıtılmak üzere Hava Kirliliği ile ilgili bastırılan 15.000 adet broşür su faturalarına iliştilerle vatandaşlara dağıtılması için Adıyaman Belediyesine teslim edilmiştir. Kış aylarında Adıyaman ili genelindeki kömür ardiyelerinde denetim yapılmaktadır. Anız yaktıkları tespit edilen 36 kişiye 69.831,446 TL idari yaptırım uygulanmıştır. Ayrıca Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü yaptırmadığı tespit edilen 3 kişiye 6201 TL idari yaptırım uygulanmıştır. Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu verilerine göre Adıyaman İlinde 2021 yılı PM10 değeri 52 µg/m³ SO₂ değeri 6 µg/m³ dır. 2022 kış dönemi ortalaması ise (Ekim2021-Mart2022) 30 µg/m³ dır.

4-Bakanlığımız tarafından yayımlanan raporda Adıyaman iline ait "Temiz Hava Eylem Planı" bulunmadığı sehven belirtilmiş olup, 2014- 2019 yıllarını kapsayan ve süresi sonunda; 2020 – 2024 yıllarını kapsayan Adıyaman Valiliği, Adıyaman Belediyesi Başkanlığı ve İl Müdürlüğümüzce Onaylanan ve Mahalli Çevre Kurlundan da geçirilen Temiz Hava Eylem Planı bulunmaktadır.

5-Adıyaman ilinde Meteoroloji Müdürlüğü bahçesinde bir adet Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu bulunmaktadır. Bakanlığımızca Temiz Hava Bölge Müdürlükleri kurulmuştur. Adıyaman ili, Diyarbakır ilinde bulunan Güney Doğu Anadolu Temiz Müdürlüğüne bağlı olup, Adıyaman ilinde başka istasyonların kurulmasına ilişkin çalışma Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Müdürlüğü tarafından takip edilmektedir.

6-Ani, Planlı, Şikayet, Birleşik Denetim gibi konularda Bakanlığımızca gerekli denetimler yapılmaktadır. Kirletici vasfına göre Çevre İzin Lisans Yönetmeliğine tabi işletmelerin hava, atık su gibi konularda izin alınması sağlanarak alıcı ortama direk atık salınımları kontrol altına alınmaktadır. Çevre İzni kapsamında

gerekli olan Atıksu ve Emisyon ölçümleri yapılmaktadır. 2011 yılı itibariyle 2872 sayılı Çevre Kanununca uygulanan idari yaptırımlar aşağıda yer almaktadır.

2872 Çevre Kanunu	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
20-a	31745		19366	59071	98661	7112	58872	436133	70098
20-c			30462						
20-e		45634		287390,8	17594	306780	126410	315991	16000
20-g	8544	9420		10553				14578	
20-j			446996						
20-l		10824,05	21405,84	30627,36	20795,03	9767,93	94363,4	59393,46	52294,71
20-m	5696		6769	35175	7746			9719	
20-s			326	169		203		203	
TOPL.	45.985	65.878,05	525.324,84	422.986,16	144.796,03	323.659,93	282.848,48	535.017,46	138.392,71

2872 Çevre Kanunu	2020	2021	2022	2011-2022					
20-a-b	151683	6201							
20-c-d		79781	41438						
20-e		40223	54783						
20-g	22109								
20-j									
20-l	58256,5	69831,446	24,17						
20-m									
20-s									
TOPL.	232.048,55	196.036,446	96.462,17	3.009.435,26					

7-Sera gazı emisyonu kontrolü ve iklim değişikliğine uyum konusunda 2011-2023 yıllarına yönelik stratejik ilkeleri ve hedefleri içeren Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı (İDEP) Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla hazırlanarak Temmuz 2011'de yayımlanmıştır. İDEP'in izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla Bakanlığımızca oluşturulan internet tabanlı İDEP İzleme Sistemi ise 2013 yılında Bakanlığımız yazısına istinaden bildirilen temsilcilerin kullanımına açılmıştır.

8-Adıyaman İlinde bulunan araç sayıları 2020 yılı 105.856, 2021 yılı 110.433, 2022 yılı için veri bulunmamaktadır. İlde Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm İstasyonu Yetki Belgesi düzenlenen firma sayısı Adıyaman Merkezde 13 adet, Kahta'da 2 adet, Gölbaşı'nda 2 adet, Besni'de 1 adet olmak üzere toplam 18 Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm İstasyonu bulunmakta olup, 2020 yılında 52.631, 2021 yılında 57,289 ve 2022 Nisan ayı itibariyle 15.601 araç Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü yaptırmıştır.